

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/19/2013
Identifikačné číslo spisu:	6011201151
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6011201151.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľky A. J. W., nar. XX. R. XXXX, bytom V., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 12. augusta 2011 o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/272/2011-41 zo dňa 4. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/272/2011-41 zo dňa 4. apríla 2013 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. augusta 2011 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. augusta 2011 zamietla žiadosť navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku z 9. decembra 2010 s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky Sociálnej poisťovne Zvolen z 29. júla 2011 nie je invalidná podľa §71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil toto rozhodnutie ako zákonné. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia bolo posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne so sídlom vo Zvolene zo dňa 29. júla 2011, ktorý vychádzal z psychiatrických, gastroenterologických, gynekologických, ORL a imunologických vyšetrení z priebehu roka 2011 a za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky označil poruchu s generalizovanou úzkosťou podľa kap. V, pol. 4 písm. a) prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení na hornej hranici možného percentuálneho rozpätia, t.j. na úrovni 20%. Následne posudzoval jej zdravotný

stav aj posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne, pracoviisko v Banskej Bystrici, ktorý dospel k rovnakému posudkovému záveru. Ten zostal nezmenený aj pri dodatočnom posudkovom vyhodnotení navrhovateľkou novo predložených odborných nálezov. Posudky boli vypracované v neprítomnosti navrhovateľky, ktorá sa odmietla k posúdeniu svojho zdravotného stavu dostaviť.

Krajský súd po oboznámení sa so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľky a lekáorskými správami posudkových lekárov pobočky i ústredia Sociálnej poisťovne dospel k presvedčeniu, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľky prijali posudkoví lekári na podklade predložených odborných nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov, posudkové stanovisko bolo podrobne, vecne a logicky zdôvodnené, preto si ich závery osvojil a pri posudzovaní vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia z nich vychádzal. Vzhľadom na konštatovanú 20%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť rozhodla odporkyňa napadnutým rozhodnutím vecne správne, keď navrhovateľke nepriznala invalidný dôchodok, na ktorý jej nevznikol nárok.

Vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia nemohlo ovplyvniť rozhodnutie Českej správy sociálneho zabezpečenia o vzniku invalidity navrhovateľky I. stupňa so 45%-ným poklesom jej pracovnej schopnosti, pretože právne úpravy Slovenskej a Českej republiky týkajúce sa vzniku nároku na invalidný dôchodok nie sú totožné.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľke ich náhradu nepriznal, lebo nebola v konaní úspešná.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie s tým, že trvá na priznaní čiastočnej invalidity. Uviedla, že jej zdravotný stav je dlhodobo trvalo nepriaznivý a nezlepšil sa ani po niekoľkonásobnom užívaní antibiotík. Trpí rôznymi chronickými bolesťami v celom tele, kŕčmi v bruchu, nohách aj celom tele, záchvymi, závratmi a občas aj dávením, kolísavým krvným tlakom. Je v pravidelnej lekárskej starostlivosti neurológie, chronickej urológie, chronickej gynekológie, ORL a kožného oddelenia Fakultnej nemocnice pre Prahu 5, gastroenterológa, imunologickej ambulancie, psychiatrickej ambulancie, a tiež očnej kliniky. Jej obvodný lekár MUDr. B. vypracoval z jej zdravotnej dokumentácie komplexnú lekársku správu o jej zdravotnom stave, ktorú pripája k odvolaniu. Pripája aj opätovné potvrdenie, že nemôže cestovať, nemôže sa zdržiavať v priestore, kde je viac osôb a že neznesie chlad, prieran, ani klimatizáciu. Neobstoí preto konštatovanie krajského súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia, že sa odmietla k posúdeniu svojho zdravotného stavu dostaviť. Žiada preto, aby odvolací súd prehodnotil rozhodnutie krajského súdu a aby bola uznaná jej čiastočná invalidita.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia; skutkové okolnosti považuje za dostatočne ozrejmene a podložené. Má za to, že navrhovateľka nepreukázala zhoršenie zdravotného stavu v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania s tým, že deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 196 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona).

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zákona, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

- a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby, a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak pre účely správneho, ako aj na účely súdneho konania. Miera poklesu schopnosti sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú (§ 71 ods. 6, 7 zákona o sociálnom poistení).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že podkladom pre zamietnutie žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok z 9. decembra 2010 bola lekárska správa, resp. Odborný posudok o invalidite posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen zo dňa 29. júla 2011. Výsledkom posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky bolo neuznanie invalidnou s tým, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitulu V, položka 4, písmeno a/ (Duševné choroby a poruchy správania. Neurotické, stresové a somatomorfné poruchy, stredne ťažká forma) s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20% (z rozpätia 15 - 20%) bez navýšenia MPSVZČ v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. (najviac o 10%).

Na základe podaného opravného prostriedku došlo k opätovnému posúdeniu zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredia, vysunutého pracoviska v Banskej Bystrici MUDr. P. I. dňa 8. decembra 2011 s rovnakým posudkovým záverom, t. j. 20% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre zdravotné postihnutie podľa kap. V, položky 4 písmeno a) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. bez zvýšenia percentuálnej miery pre iné zdravotné postihnutie. Na dožiadanie krajského súdu menovaná posudková lekárka opätovne posudkovo vyhodnotila dodatočne predložené lekárske závery a v lekárskej správe z 21. februára 2013 uviedla mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20% z rovnakým odôvodnením, ako v predchádzajúcom posudku s tým, že doplnené lekárske nálezy dokumentujú skôr úpravu v imunitnom systéme a neodôvodňujú zmenu predchádzajúceho posúdenia.

Ako už bolo uvedené vyššie, odborné posudky o invalidite navrhovateľky boli vypracované posudkovými lekármi sociálneho poistenia bez prítomnosti navrhovateľky, ktorá podľa predložených dokladov má problém vzhľadom na veľkú vzdialenosť (keďže nevláda cestovanie) sa osobne dostať k posúdeniu jej zdravotného stavu. Pre potreby vypracovania odborného lekárskeho posudku však predložila značné množstvo lekárskeho správ, ktoré takéto posúdenie umožňujú. Je medzi nimi aj posudok o invalidite zo dňa 31. augusta 2012 vypracovaný posudzujúcim lekárom Českej správy sociálneho zabezpečenia - lekárskej posudkovej služby v Prahe, podľa ktorého z dôvodu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu klesla pracovná schopnosť navrhovateľky o 45%, a to odo dňa

15.03.2011. I keď treba súhlasiť s konštatovaním krajského súdu, že Česká republika a Slovenská republika nemajú totožnú právnu úpravu vzniku nároku na invalidný dôchodok, a preto tento posudok nie je pre rozhodnutie o žiadosti navrhovateľky záväzný, je minimálne jedným z podkladov pre posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky lekárom sociálneho poistenia. Preto nemožno považovať za objektívny a presvedčivý záver o 20% miere poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť bez uvedenia dôvodov, pre ktoré nemožno závery tohto posudku akceptovať (ide o ohodnotenie kombinovanej psychickej poruchy v rozsahu 35% a navýšenie o 10% - čo je v súlade aj s našou právnou úpravou, za ďalšie zdravotné postihnutia, konkrétne „ľahká porucha imunity s recidivujúcimi infekciami ciest dýchacích a urogenitálneho traktu“).

Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že vo veci nebol riadne zistený skutkový stav ohľadne zdravotného postihnutia navrhovateľky pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na priznanie invalidného dôchodku. Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil pre nedostatočné zistenie skutočného stavu veci a vec jej vrátil na nové konanie (§ 2501 ods. 2 v súvislosti s § 250ja ods. 3 OSP).

V ďalšom konaní bude potrebné doplniť dokazovanie vo veci posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky po zohľadnení lekárskeho správ a vyšetrení, ktoré má navrhovateľka k dispozícii a až na tom základe bude môcť odporkyňa vo veci znovu rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

O trovách prvostupňového aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 a 2 v spojení s § 250k ods.1 OSP tak, že účastníkom nepriznal ich náhradu, pretože úspešná navrhovateľka si žiadne trovy neuplatnila a odporkyňa nemá na náhradu trov zákonný nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.